
Dakshinamurti Stotra

దక్షిణామూర్తిస్తోత్రం అథవా దక్షిణామూర్త్యష్టకమ్

Document Information

Text title : dakShiNAMurti stotra or aShTakam

File name : dakshina.itx

Category : shiva, stotra, shankarAchArya, aShTaka, vedanta

Location : doc_shiva

Author : shankarAchArya

Transliterated by : Giridhar Madras <giridharmadras at gmail.com>

Proofread by : Giridhar Madras <giridharmadras at gmail.com>, Shankara shankara_2000 at yahoo.com

Latest update : October 30, 2020

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

March 24, 2024

sanskritdocuments.org

దక్షిణామూర్తిస్తోత్రం అథవా దక్షిణామూర్త్యష్టకమ్

Introduction

Offered on this holy day of guru pUrnima, this poem is transliterated and translated as a humble dedication to my various spiritual teachers including my Guru, Yogiraj Vethathiri, and paramaguru, Adi Shankaracharya, and the Guru of all, ShrI DakShinAmUrti. They took pity on this unworthy disciple enslaved, enticed and ensnared by Maya and taught me to respect reason, aspire for Truth, discriminate between the real and the unreal and remain dedicated, disciplined and devoted to Shakti, residing with us all . Just as a beggar, for his own satisfaction, offers copper coins to a king, I, while remaining indebted, humbly offer this compilation at their Lotus feet as a small token. shrIdakShiNAmUrtI stotraM was written by Jagadguru Adi Shankaracharya Please refer to the biography of Shankara and His other compositions of vedic literature. shrIdakShiNAmUrti stotraM is one of the minor compositions of the spiritual giant and exquisite philosopher, Adi Shankaracharya . The popularity of this hymn is not just due to the poetic masterpiece but also because it encompasses the fundamental teachings of Vedanta succinctly and briefly. DakShninamurti (Shiva) manifests in three different forms as God, Preceptor and the Self (Atman). The all-pervasiveness of the Atman is clearly expounded in the tenth verse of the hymn. The practice of vedanta is to get rid of avidya (ignorance) by exercising the will over attachment to the unreal, and by overcoming fear and anxiety by finding the bliss in the eternal . The sAdhaka (aspirant) is often aided by a teacher who is self-realized, and the aspirant follows the teachings of this Guru, whom he/she considers to be an embodiment of God . The embodiment of DakShinamurti in the Guru, by whose grace and grace alone, the illumination becomes apparent is saluted in the fourth line of each sloka in the hymn . The final understanding that there is no duality between Guru and God is the essence of religious life, according to Advaita Vedanta [please refer to shvetasvatara upaniShad, 6-23]. More on the knowledge of Atman can be found in brihadaranyaka upaniShad 4-4-12-21- The stotraM aids in the comprehension of the fact that Jiva, Ishvara and Brahman are all the

same on the plane of Reality . The recital of this hymn, accompanied with contemplation of the meaning, is said to enable one to reach the plentitude of realization and become one with the Brahman. (Actually, it is the realization that you are already and always Brahman.)

An excellent commentary on the dakShinamurti stotra was written by His immediate disciple, Sureshvara, and it is called mAnasollAsa. Another beautiful commentary on the work is tattvasudhA by svayamprakAshayatinindra . Both of the works, along with a lucid commentary of the dakShinamurti stotra, has been published by the Sringeri Math . The book is called 'SridakShinamurtistotram' and translated by Dr. D.S . Subbramaiya. The book has two volumes and over 1200 pages. The fact that one requires over 1200 pages to explain the sridakShinamurti stotra provides an idea of the depth required to understand the stotra. May Shri Daksinamurti embodied in the acharya(s) lead us from ignorance to Truth. OM tat sat

॥ శాన్తిపాఠః ॥

ఓం యో బ్రహ్మణం విదధాతి పూర్వమ్
యో వై వేదాంశ్చ ప్రహిణోతి తస్మై ।
తం హ దేవమాత్మబుద్ధిప్రకాశం
ముముక్షుర్వై శరణమహం ప్రపద్యే ॥

ఓం శాన్తిః శాన్తిః శాన్తిః

This verse is chanted before the stotraM. OM . I surrender to THAT, who projected brahma at the beginning of the creation and revealed vedas . The inspiration turns my intellect towards Atman . May peace be on us for ever.

విశ్వం దర్పణదృశ్యమాననగరీతుల్యం నిజాన్తర్గతం
పశ్యన్నాత్మని మాయయా బహిర్వోద్భూతం యథా నిద్రయా ।
యః సాక్షాత్కరుతే ప్రబోధసమయే స్వాత్మానమేవాద్వయం
తస్మై శ్రీగురుమూర్తయే నమ ఇదం శ్రీదక్షిణామూర్తయే ॥ ౧॥

The universe is the reflection of a mirror . The Truth is the supreme Brahman, the one without a second . The mind, senses and intellect are all able to only discern the reflection of the Atman . The identity of the brahman and the Atman is apparent after self-illumination. I offer my profound salutations to the auspicious Guru, who is an embodiment of DakShinamurti, and whose grace is responsible for the illumination.

బీజస్వాంతరవాఙ్మరో జగదిదం ప్రాజ్ఞీర్వికల్పం పునః
 మాయాకల్పితదేశకాలకలనావైచిత్ర్యచిత్రీకృతమ్ ।
 మాయావీవ విజృంభయత్యపి మహాయోగీవ యః స్వేచ్ఛయా
 తస్మై శ్రీగురుమూర్తయే నమ ఇదం శ్రీదక్షిణామూర్తయే ॥ ౨ ॥

He in whom this universe, prior to its projection was present like a tree in a seed(unmanifested), and by whose magic this was transformed(manifested) in various forms, by His own will similar to a yogi's- to that DakShinamurti, who is embodied in the auspicious Guru, I offer my profound salutations.

యస్యైవ స్ఫురణం సదాత్మకమసత్కల్పార్థకం భాసతే
 సాక్షాత్త్వమసీతి వేదవచసా యో బోధయత్యాశ్రితాన్ ।
 యత్సాక్షాత్కరణాద్భవేన్న పునరావృత్తిర్భవామ్భోనిధౌ
 తస్మై శ్రీగురుమూర్తయే నమ ఇదం శ్రీదక్షిణామూర్తయే ॥ ౩ ॥

He, by whose light the (unreal) universe appears real, teaches the truth of brahman to those who want to know the Atman through the vedic statement tattvamasi (thou art That) and He Who puts an end to the samsaric cycle - to that DakShinamurti, who is embodied in the auspicious Guru, I offer my profound salutations.

నానాచ్ఛిద్రఘటోదరస్థితమహాదీపప్రభాభాస్వరం
 జ్ఞానం యస్య తు చక్షురాదికరణద్వారా బహిః స్పన్దతే ।
 జానామీతి తమేవ భాన్తమనుభాత్యేతత్సమస్తం జగత్
 తస్మై శ్రీగురుమూర్తయే నమ ఇదం శ్రీదక్షిణామూర్తయే ॥ ౪ ॥

He whose light gleams through the senses like the light emanating from a pot with holes (in which a lamp is kept), He whose knowledge alone brings the state of knowing (I am That), He whose brightness makes everything shine - to that DakShinamurti, who is embodied in the auspicious Guru, I offer my profound salutations.

దేహం ప్రాణమపిన్ద్రియాణ్యపి చలాం బుద్ధిం చ శూన్యం విదుః
 స్త్రీబాలాన్ధజడోపమాస్తవహమితి భ్రాన్తా భృశం వాదినః ।
 మాయాశక్తివిలాసకల్పితమహా వ్యామోహసంహారిణే
 తస్మై శ్రీగురుమూర్తయే నమ ఇదం శ్రీదక్షిణామూర్తయే ॥ ౫ ॥

Some philosophers contend the body, senses, life-breath, intellect and non-existence (shunya) as the real 'I' (Atman). Their comprehension is worse than that of women, children, blind and the dull. He who destroys this delusion caused by maya (and makes us aware of

the Truth)- to that DakShinamurti, who is embodied in the auspicious Guru, I offer my profound salutations.

రాహుగ్రస్తదివాకరేన్ద్రసదృశో మాయాసమాచ్ఛాదనాత్
సన్మాత్రః కరణోపసంహరణతో యోఽభూత్సుషుప్తః పుమాన్ ।
ప్రాగస్వాప్నమితి ప్రబోధసమయే యః ప్రత్యభిజ్ఞాయతే
తస్మై శ్రీగురుమూర్తయే నమ ఇదం శ్రీదక్షిణామూర్తయే ॥ ౬ ॥

The brilliance of sun exists even when intercepted by Rahu during eclipse. Similarly, the power of cognition only remains suspended during deep sleep. The Self exists as pure being even though unrecognized due to the veil of Maya. A person on awakening becomes aware that he was asleep earlier (and the dream was unreal). Similarly, a person who awakens to the consciousness of the Self recognizes his previous state of ignorance as unreal. He by whose grace alone does one awaken to the consciousness of the Self - to that DakShinamurti, who is embodied in the auspicious Guru, I offer my profound salutations.

బాల్యాదిష్వపి జాగ్రదాదిషు తథా సర్వాస్వవస్థాస్వపి
వ్యావృత్తాస్వనువర్తమానమహమిత్యన్తః స్ఫురన్తం సదా ।
స్వాత్మానం ప్రకటీకరోతి భజతాం యో ముద్రయా భద్రయా
తస్మై శ్రీగురుమూర్తయే నమ ఇదం శ్రీదక్షిణామూర్తయే ॥ ౭ ॥

He, whose existence is changeless throughout the various states of the body (like old, young etc) and the mind (waking, dreaming etc), and who reveals the greatest knowledge of Atman by j nAna-mudra (the joining of the thumb and the forefinger of a raised right hand) - to that DakShinamurti, who is embodied in the auspicious Guru, I offer my profound salutations.

విశ్వం పశ్యతి కార్యకారణతయా స్వస్వామిసంబన్ధతః
శిష్యాచార్యతయా తథైవ పితృపుత్రాద్యాత్మనా భేదతః ।
స్వప్నో జాగ్రతి వా య ఏష పురుషో మాయాపరిభ్రామితః
తస్మై శ్రీగురుమూర్తయే నమ ఇదం శ్రీదక్షిణామూర్తయే ॥ ౮ ॥

He, whose power of Maya enables one to experience the world as multiform (like teacher, disciple, father, son etc) during both the waking and dream states - to that DakShinamurti, who is embodied in the auspicious Guru, I offer my profound salutations.

భూరమాంసస్యనతోఽనితోఽమృతమహర్నాథో హిమాంశుః పుమాన్
ఇత్యాభాతి చరాచరాత్మకమిదం యస్యైవ మూర్త్యష్టకమ్ ।

నాన్యత్కించన విద్యతే విమృశతాం యస్మాత్పరస్మాద్విభోః

తస్మై శ్రీగురుమూర్తయే నమ ఇదం శ్రీదక్షిణామూర్తయే || ౯ ||

He, whose subtle and unmanifest eightfold form causes the moving and unmoving universe, and by whose grace alone does all these manifestation disappear to reveal that 'All that exists is Brahman' - to that DakShinamurti, who is embodied in the auspicious Guru, I offer my profound salutations.

సర్వాత్మత్వమితి స్ఫుటీకృతమిదం యస్మాదముష్మిన్ స్తవే

తేనాన్య శ్రవణాత్తదర్థమననాద్ధ్యానాచ్చ సజ్జీర్తనాత్ ।

సర్వాత్మత్వమహావిభూతిసహితం స్యాదీశ్వరత్వం స్వతః var తతః

సిద్ధ్యేత్తత్పునరష్టధా పరిణతం వైశ్వర్యమవ్యాహతమ్ || ౧౦ ||

The verse points out to the all pervasiveness of the indwelling Spirit, Atman. By the recital, contemplation and meditation of this hymn, the disciple attains the state of oneness with Atman and realizes his unity with the universe, thus becoming the very essence of the eightfold manifestation.

వటవిటపిసమీపే భూమిభాగే నిషణ్ణం

సకలమునిజనానాం జ్ఞానదాతారమారాత్ ।

త్రిభువనగురుమీశం దక్షిణామూర్తిదేవం

జననమరణదుఃఖచ్ఛేదదక్షం నమామి ||

This verse is usually recited at the end of the recital of the above hymn. I offer my profound salutations to Shri maha dakShinamurti, the remover of the worldly (samasic) bonds binding us, Who is to be meditated upon as the one sitting under a banyan tree and bestowing knowledge (j nana) instantly on all the sages (and the devoted disciples).

ఇతి శ్రీమత్పురమహంసపరివ్రాజకాచార్యస్య శ్రీగోవిందభగవత్పూజ్యపాదశిష్యస్య

శ్రీమచ్ఛృంగరభగవతః కృతౌ దక్షిణామూర్త్యష్టకం సమూర్తమ్ ।

దక్షిణామూర్తిస్తోత్రం అథవా దక్షిణామూర్త్యష్టకమ్

Dakshinamurti Stotra

దక్షిణామూర్తిస్తోత్రం అథవా దక్షిణామూర్త్యష్టకమ్

ఓం యో బ్రహ్మణం విదధాతి పూర్వమ్
యో వై వేదాంశ్చ ప్రహిణోతి తస్మై ।

తం హ దేవమాత్మబుద్ధిప్రకాశం
ముముక్షుర్వై శరణమహం ప్రపద్యే ॥

ఓం శాన్తిః శాన్తిః శాన్తిః ।

ధ్యానశ్లోకాః -

మౌనవ్యాఖ్యాప్రకటితపరబ్రహ్మతత్త్వం యువానం

వర్షిష్ఠాన్తే వసదృషిగణైరావృతం బ్రహ్మనిష్ఠైః ।

ఆచార్యేన్ద్రం కరకలితచిన్మద్రమానన్దరూపం

స్వాత్మారామం ముదితవదనం దక్షిణామూర్తిమీడే ॥ ౧ ॥

వటవిటపినమీపే భూమిభాగే నిషణ్ణం

సకలమునిజనానాం జ్ఞానదాతారమారాత్ ।

త్రిభువనగురుమీశం దక్షిణామూర్తిదేవం

జననమరణదుఃఖచ్ఛేదదక్షం నమామి ॥ ౨ ॥

చిత్రం వటతరోర్మూలే వృద్ధాః శిష్యా గురుర్యువా ।

గురోఽస్తు మౌనం వ్యాఖ్యానం శిష్యాస్తు ఛిన్న సంశయాః ॥ ౩ ॥

నిధయే సర్వవిద్యానాం భిషజే భవరోగిణామ్ ।

గురవే సర్వలోకానాం దక్షిణామూర్తయే నమః ॥ ౪ ॥

ఓం నమః ప్రణవార్థాయ శుద్ధజ్ఞానైకమూర్తయే ।

నిర్మలాయ ప్రశాంతాయ దక్షిణామూర్తయే నమః ॥ ౫ ॥

అథ స్తోత్రమ్ । ఓం

విశ్వం దర్పణదృశ్యమాననగరీతుల్యం నిజాన్తర్గతం

పశ్యన్నాత్మని మాయయా బహిర్బద్భూతం యథా నిద్రయా ।

యః సాక్షాత్కరుతే ప్రబోధసమయే స్వాత్మానమేవాద్యయం

తస్మై శ్రీగురుమూర్తయే నమ ఇదం శ్రీదక్షిణామూర్తయే ॥ ౧॥

బీజస్యాన్తరివాఙ్కరో జగదిదం ప్రాజ్ఞీర్వికల్పం పునః

మాయాకల్పితదేశకాలకలనావైచిత్ర్యచిత్రీకృతమ్ ।

మాయావీవ విజృంభయత్సృషి మహాయోగీవ యః స్వేచ్ఛయా

తస్మై శ్రీగురుమూర్తయే నమ ఇదం శ్రీదక్షిణామూర్తయే ॥ ౨॥

యస్యైవ స్ఫురణం సదాత్మకమసత్కల్పార్థకం భాసతే (కల్పార్థగం)

సాక్షాత్త్వమసీతి వేదవచసా యో బోధయత్యాశ్రితాన్ ।

యత్సాక్షాత్కరణాదభవేన్న పునరావృత్తిర్భవామోభనిధో

తస్మై శ్రీగురుమూర్తయే నమ ఇదం శ్రీదక్షిణామూర్తయే ॥ ౩॥

నానాచ్ఛిద్రఘటోదరస్థితమహాదీపప్రభాభాస్వరం

జ్ఞానం యస్య తు చక్షురాదికరణద్వారా బహిః స్పృశతే ।

జానామితి తమేవ భాన్తమనుభాత్యేతత్సమస్తం జగత్

తస్మై శ్రీగురుమూర్తయే నమ ఇదం శ్రీదక్షిణామూర్తయే ॥ ౪॥

దేహం ప్రాణమపీన్ద్రియాణ్యపి చలాం బుద్ధిం చ శూన్యం విదుః

స్త్రీబాలాన్ధజడోపమాస్తవహమితి బ్రాన్తా భృశం వాదినః ।

మాయాశక్తివిలాసకల్పితమహా వ్యామోహసంహారిణే

తస్మై శ్రీగురుమూర్తయే నమ ఇదం శ్రీదక్షిణామూర్తయే ॥ ౫॥

రాహుగ్రస్తదివాకరేన్ద్రసదృశో మాయాసమాచ్ఛాదనాత్

సన్మాత్రః కరణోపసంహరణతో యోఽభూత్సుషుప్తః పుమాన్ ।

ప్రాగస్వాప్నమితి ప్రబోధసమయే యః ప్రత్యభిజ్ఞాయతే

తస్మై శ్రీగురుమూర్తయే నమ ఇదం శ్రీదక్షిణామూర్తయే ॥ ౬॥

బాల్యాదిష్యపి జాగ్రదాదిషు తథా సర్వాస్వవస్థాస్వపి

వ్యావృత్తాస్వనువర్తమానమహమిత్యన్తః స్ఫురన్తం సదా ।

స్వాత్మానం ప్రకటికరోతి భజతాం యో ముద్రయా భద్రయా

తస్మై శ్రీగురుమూర్తయే నమ ఇదం శ్రీదక్షిణామూర్తయే ॥ ౭॥

విశ్వం పశ్యతి కార్యకారణతయా స్వస్వామిసంబన్ధతః

శిష్యాచార్యతయా తథైవ పితృపుత్రాద్యాత్మనా భేదతః ।
 స్వప్న జాగ్రతి వా య ఏష పురుషో మాయాపరిభ్రామితః
 తస్మై శ్రీగురుమూర్తయే నమ ఇదం శ్రీదక్షిణామూర్తయే ॥ ౮ ॥
 భూరమాంసస్యనలోఽనిలోఽమృరమహర్నాథో హిమాంశుః పుమాన్
 ఇత్యాభాతి చరాచరాత్మకమిదం యస్యైవ మూర్త్యష్టకమ్ ।
 నాన్యత్కించన విద్యతే విమృశతాం యస్మాత్పరస్మాద్విభోః
 తస్మై శ్రీగురుమూర్తయే నమ ఇదం శ్రీదక్షిణామూర్తయే ॥ ౯ ॥
 సర్వాత్మత్వమితి స్ఫుటీకృతమిదం యస్మాదముష్మిన్ స్తవే
 తేనాన్య శ్రవణాత్తదర్థమననాద్ధ్యానాచ్చ సజ్కీర్తనాత్ ।
 సర్వాత్మత్వమహావిభూతిసహితం స్యాదీశ్వరత్వం స్వతః var తతః
 సిద్ధ్యేత్తత్పునరష్టధా పరిణతం చైశ్వర్యమవ్యాహతమ్ ॥ ౧౦ ॥
 వటవిటపినమీపే భూమిభాగే నిషణ్ణం
 సకలమునిజనానాం జ్ఞానదాతారమారాత్ ।
 త్రిభువనగురుమీశం దక్షిణామూర్తిదేవం
 జననమరణదుఃఖచ్ఛేదదక్షం నమామి ॥
 ఇతి శ్రీమత్పురమహంసపరివ్రాజకాచార్యస్య శ్రీగోవిందభగవత్పూజ్యపాదశిష్యస్య
 శ్రీమచ్ఛ్రీరంగభగవతః కృతౌ దక్షిణామూర్త్యష్టకం సంపూర్ణమ్ ।

దక్షిణామూర్తిస్తోత్రం అథవా దక్షిణామూర్త్యష్టకమ్

Appendix: Word meanings

The following words and meanings are added as an appendix to allow the reader to learn Sanskrit words. My many thanks to ShrI Ganesan (deepa at tiac.net) for providing the meanings.

ఓం = Refers to the Brahman, Godhood, both symbolically otherwise;

యో = (Masc.Nom.Sing.) that person;

యః = (Masc.Nom.Sing.) that person;

బ్రహ్మణం = (Masc.Acc.case. sing.) God Brahman;

విదధాతి = (Verb Pr. III Per.Sing.PP) projects;

పూర్వం = in the beginning (of Creation);

వై = an emphasis;

వేదాన్ = Vedas;

చ = and;

ప్రహీణోతి = (Verb.Pr.III Per.sing.PP) inspires;

తస్మై = (Masc.Dative.sing.) to that person;

తం = (Masc.Nom.sing.) He;

హ = an emphasis;

దేవం = God;

ఆత్మ = Self, soul;

బుద్ధి = (Fem.Nom.sing.) intellect, Discrimination, awareness;

ప్రకాశం = (Masc.Acc.sing.) illumined (person);

ముముక్షుః = Person desiring MokSha;

శరణం = surrender, refuge;

అహం = (pronoun Nom.sing.) I;

ప్రపద్యే = (Verb Pr.I Per. sing.AP) surrender, resort to;

శాంతిః = (Fem.Nom.sing.) peace

- విశ్వం = (Nr. Acc.case,sing.) Universe;
 దర్పణం = (Nr.Acc.case, sing.) mirror;
 దృశ్యమానం = (Nr.Acc.sing.) looking like, appearing;
 నగరీతుల్యం = (acc.case, sing.) like a city;
 నిజాంతర్గతం = (acc. case) which is within Himself;
 పశ్యన్ = (Pr.Participle) seeing;
 ఆత్మని = (Loc.case) within Himself;
 మాయయా = (Fem. instr.sing.) through illusion;
 బహిః = (indec.) outside;
 ఇవ = (indec.) like i.e as if the Universe is manifesting outside;
 ఉద్భూతం = (Acc.case) being, manifested entity;
 యథా = (indec.) as in a manner, in such a manner as;
 నిద్రయా = (Fem.instr. case, sing.) through sleep(-iness);
 యః = he who;
 సాక్షాత్ = (indec.) before one's eyes, in white and black;
 కురుతే = (verb Pr.III P.sing. AP) performs, acts;
 ప్రబోధసమయే = (loc.case) during wakefulness, waking state;
 స్వ = one's own;
 ఆత్మనాం = (Acc.case) self;
 ఏవ = itself, alone;
 అద్వయం = (Nr.Acc,sing.) the(No-second), non-dual Self;
 తస్మై = (Masc.Dative,sing.) to him;
 శ్రీ = LakShmi, wealth (here auspicious prefix);
 గురుమూర్తయే = (Masc.Dative,sing.) God(himself) embodied in guru;
 నమః = (Nr.Nom.sing.) salutation, bowing, namaskAra;
 ఇదం = (neuter,Nom.sing.) this;
 దక్షిణామూర్తయే = (Masc.Dative,sing.) to dakShinAmUrti God;
 బీజస్య = (Nr.Poss.sing.) of the seed;
 అంతః = (indec.) inside;
 ఇవ = (indec.) like;
 అంకురః = (Masc.Nom.sing.) sprout;
 జగత్ = (Neuter Nom.Sing.) world;

- ఇదం = (Nr. Nom.Sing.) this;
 ప్రాజ్ఞ = in the beginning;
 నిర్వికల్పం = unmanifested;
 పునః = (indec.) again;
 మాయా = (fem.Nom.sing.) illusion;
 కల్పిత = arranged, caused, created;
 దేశ = (Masc.Nom.sing.) country, place, spot, space;
 కాలః = (Masc.Nom.sing.) time;
 కలనా = reckoning;
 వైచిత్ర్యం = varied, different;
 చిత్రీకృతమ్ = (Past Passive Participle verb) put in the form of a picture, painting
 మాయావీః = (masc. Nom.sing.) magician;
 ఇవ = like;
 విజృంభయతి = (Verb Pr.III) displays brilliantly;
 అపి = (P.sing.PP) and;
 మహాయోగీ = (masc.nom.sing.) Great Yogi, ascetic;
 యః = (Masc. Nom.Sing.) He who;
 స్వ = (indec.) one's own;
 ఇచ్ఛయా = (Fem.instr.sing.) by desire;
 యస్య = (masc. poss.case.sing.) that person's;
 స్ఫురణం = gerund,Nr. Nom. sing.) throbbing state (manifestation);
 సాద = (indec.) always;
 ఆత్మకం = (nr.Nom.sing.) that which is within i.e.,the Reality;
 అసత్ = appearing as unreal, unreal;
 కల్ప = fictitious;
 అర్థకం = notions, meanings, wealth;
 భాసతే = (verb.III P.Sing. Atmn.padam) shines;
 సాక్షాత్ = (indec.) in front of the eyes, in white and black;
 తత్ = that;
 త్వం = thou;
 అసి = are;
 ఇతి = thus;

- వేదవచసా = through the saying of the Veda;
 యో = yaH(Masc.Nom.Sing.) He who;
 బోధయతి = (V.Pr. III P.Sing.Parasm.pada) enlightens, teaches;
 ఆశ్రితాన్ = (Masc.Objective, Acc. case, Plural) those who have taken refuge;
 యత్ = Neut. Nom.sing.) that thing which;
 సాక్షాత్ = (Ablative) by producing it in front of the eyes;
 కరణాత్ = (Ablative) in white black;
 పునః = (indec.) again;
 ఆవృత్తిః = cycle, repetition, certain “times”;
 భవేత్ = (verb, sing.PP) may happen;
 న = not;
 భవ = (Masc.Nom.sing.) the cycle of births (deaths);
 అమృతస్య = (in) waters;
 నిధౌ = (locative) (of) great quantity, heap i.e.ocean;
 నానా = (indec.) diverse;
 చిచ్ఛద్రం = (Nr. Nom.sing.) hole;
 ఘటః = (Nr.Nom.sing.) pot;
 ఉదరం = (Masc. Nom.sing.) stomach;
 స్థిథః = (participle,Nom.sing.) standing thing
 మహా = (adj.) great, big;
 దీపం = (Masc.Nom.sing.) lamp;
 ప్రభౌ = (fem.Nom.sing.) light, flame;
 భాస్వరం = bright light;
 జ్ఞానం = knowledge, supreme intelligence;
 యస్య = (Masc. Poss. Sing.) that person’s (whose);
 తు = (indec.) emphasis;
 చక్షుః = Nr.Nom. Sing.) eye;
 ఆది = (indec.) here etc. (may also mean ‘the beginning’ in another context);
 కరణః = (one of the 5) sensory objects, here refers to ‘eye’;
 ద్వారా = (indec.) through;
 బహిః = (indec.) outside;
 స్పృశతే = (Verb Pr. III P sing.AP) throbs, vibrates;

- జానామి = (Verb Pr.I P.sing) know;
 తం = (Masc. Obj. Sing.) him;
 ఏవ = (indec.) alone;
 భాన్తం = Acc. Masc.Sing.Participle noun) shining person;
 అనుభాతి = (verb III P. sing. PP) shines along with that (following);
 యేతత్ = (Nr.nom.sing.) this;
 సమస్తం = entire;
 జగత్ = (Nr.nom.sing.) world;
 దేహం = (Masc.Acc.Sing) body;
 ప్రాణం = (Masc. Sing. Acc.) life-breath;
 ఈంద్రియాణి = (Nr.Nom.Pl.) sense organs;
 అపి = and;
 చలాం = (adj.Fem.) changing;
 బుద్ధిం = (Fem.Acc. Sing.) intellect, reason, awareness;
 చ = (indec.) and;
 శున్యం = (Masc.Acc.sing.) Nothingness, void;
 విదుః = (Verb) Understand, know, consider;
 స్త్రీ = (Fem. Nom. Sing) a female;
 బాలః = (Masc. Nom.Sing.) child;
 అన్యః = blind;
 జడః = idiot;
 ఉపమాః = comparable;
 తు = emphasis;
 అహం = I;
 ఇతి = thus;
 భ్రాన్తాః = (gerund, Masc.Nom.Pl.) infatuated (persons);
 భృశం = in vain;
 వాదినః = (Masc. Nom. Pl. Participle noun) People who argue;
 మాయా = the great delusion Maya;
 శక్తిః = (Fem.Nom.sing.) Power, energy;
 విలాస = play;
 కల్పిత = created;

- మహా = great, big;
 వ్యామోహ = infatuation;
 సంహారిణీ = (Dative case) destroyer;
 రాహుః = (Masc.Nom.sing.) The planet Rahu;
 గ్రస్త = Having been grasped, caught;
 దివాకరః = sun;
 ఇన్ద్రః = moon;
 సదృశః = (Masc.person, thing) similar to;
 మాయా = (Fem.Nom.sing.) the delusion Maya;
 సమాచ్ఛదనాత్ = from being covered, surrounded, eclipsed, very well;
 సత్ = Reality, Existence;
 మాత్రః = lone;
 కరణ = senses;
 ఉప = prefix;
 సంహరణతః = withdrawn well;
 అభూత్ = became;
 సుషుప్తః = awakened(after a good sleep);
 పుమాన్ = (Masc.Nom.Sing.) A male;
 ప్రాక్ = beforehand;
 అస్వాప్నం = well slept;
 ఇతి = thus;
 ప్రబోధసమయే = (Loc. Sing) at the time of awakening;
 యః = (Masc.Nom.sing.) He (who);
 ప్రతిఅయభిజ్ఞాయతే = remembers, understands;
 బాల్య = (Loc. Pl.) during childhood;
 ఆదిషు = (Loc.pl.) etc.;
 అపి = and;
 జాగ్రత్ = (Loc.Pl.) during awakened state;
 ఆదిషు = etc.;
 తథా = (indec.) likewise, in that manner;
 సర్వాసు = (Fem. Loc. Pl) in all;
 అవస్థాసు = states, conditions;

అపి = and;

వ్యావృత్తాసు = (Loc. Pl.) (even after the) departure (of these states);

అను = accompanied;

వర్తమానం = presence(persists, follows);

అహం = I;

ఇతి = thus;

అన్తః = inwardly;

స్ఫురన్తం = (Masc. Acc.Sing.) the throbbing;

సదా = (indec.) always;

స్వ = (Masc. Acc.Sing.) one's own;

ఆత్మానం = Self;

ప్రకటీకరోతి = (Verb Pr.III P. Sing.PP) shows Himself publicly, openly;

భజతాం = Masc.Poss.Pl.) to the worshippers;

యః = He who;

ముద్రయా = (Fem.instr.Sing.) through the sign (of hand), stamp, money;

భద్రయా = (Adj.Fem.instr.Sing.) through auspicious;

విశ్వం = (Nr. Nom. Sing.) universe;

పశ్యతి = Verb Pr.III P.sing.PP) sees;

కార్యకారణతయా = (Fem.instr,sing.)(through the quality of) effect;

స్వ = one's own;

స్వామి = master;

సంబంధతః = as related;

శిష్య = (fem.instr.sing.)(thro' the quality of) disciple;

ఆచార్యతయా = teachership;

తథ్ఠ = (both words indec.) in that manner;

ఇవ = ike;

పితృ = (Masc.Nom.sing.) Father, forefather;

పుత్ర = son.;

ఆది = etc.;

ఆత్మనా = (Masc.instr.sing.) through self;

భేదతః = as different;

స్వప్నే = (Mal,Loc. sing.) in dream;

- జాగ్రతి = (Loc.sing.) during wakeful state;
 వా = (indec.) or;
 యః = e who;
 ఏషః = (Male Nom.sing.) this;
 పురుషః = A male;
 పరిభ్రామితః = (Gerund.Male Nom.sing.) whirled(person);
 భూః = (nom.sing.) earth;
 అమ్భాంసి = (Nr.nom.pl.) water;
 అనలః = fire;
 అనిలః = air;
 అమృతం = ether;
 అహర్నాథః = sacrificer;
 హిమాంశుః = moon;
 పుమాన్ = Man;
 ఆభాతి = Verb.Pr.III P.sing.PP) shines;
 చర = moving;
 అచర = not moving;
 ఆత్మకం = containing inwardly;
 ఇదం = (Nr.nom.sing.) this;
 యస్య = (Masc.Poss.sing.) (He) whose;
 ఏవ = (indec.) thus;
 మూర్తిః = (Male Nom.sing.) embodiment, incarnate;
 అష్టకం = (Nr.Nom.sing.) eight-fold piece, poem;
 న = (indec.) no;
 అన్యత్ = (indec.) other;
 కించన = (Nr.Nom.sing.) some thing;
 విద్యతే = (Verb Pr.III P.sing. AP) exists, is present;
 విమృశతాం = (masc.poss.pl.)(of those) who reflect;
 యస్మాత్ = (Masc.Absol.sing.) from (he) whose;
 పరస్మాత్ = (Masc.Absol.sing.) from the Supreme being;
 విభోః = (Masc.Poss.sing.) of the omnipresent Lord;
 సర్వః = all, everything (the Universe);

ఆత్మత్వం = composed of, Manifested by the Self;
 ఇతి = thus;
 స్ఫుటికృతం = (past Participle) made tell-tale, plain;
 యస్మాత్ = from whose;
 అముష్మిన్ = (Loc. sing.) in this;
 స్తవే = (Masc.?Loc.sing.) hymn;
 తేన = (Masc.instr.sing.) through that person;
 అస్య = (Masc.instr.sing.) through this person;
 శ్రవణాత్ = (Nr.Absol.sing.) from hearing;
 అర్థ(స్య) = (Nr.Nom.sing.) meaning's;
 మననాత్ = (both Nr. Abso.sing.) reflecting in mind;
 ధ్యానాత్ = (Nr. Abso. sing.) meditating;
 చ = (indec.) and;
 సం = good;
 కీర్తనాత్ = (Nr.Absol.sing.) from reciting it;
 సర్వ = (adj.) all;
 ఆత్మత్వం = the quality of the Atman, the great Self;
 మహా = (adj.) great, big;
 విభూతి = ashes, wealth;
 సహితం = along with that;
 స్యాత్ = Verb.) May there be;
 ఈశ్వరత్వం = he quality of the Lord himself;
 స్వతః = automatically;
 సిద్ధ్యేత్ = (verb) May it materialise (for the worshipper);
 పునః = again;
 అష్టధా = eight-fold;
 పరిణతం = transformed into;
 చ = and;
 ఐశ్వర్యం = (divine) wealth;
 అవ్యాహతమ్ = undivided;
 వట = the banyan;
 విటపి = tree;

సమీపే = (Nr.Loc.sing.) in the nearness;
భూమి = (fem.loc.sing.) ground, earth;
భాగే = side;
నిషణ్ణం = (Masc.Acc.sing.) the seated person;
సకల = of all;
ముని = ascetic, seer;
జనానాం = people (here groups);
జ్ఞానదాతారం = (Masc.Obj.sing.) him who gives knowledge;
ఆరాత్ = (indec.) quickly;
త్రిభువన = (Masc.Obj.sing.) three worlds;
గురుం = (masc.acc.sing.) teacher;
ఈశం = (masc.acc.sing.) Master;
దక్షిణామూర్తి = (Masc.Obj.) dakShinAmUrti;
దేవం = (masc.acc.sing.) God;
జనన = birth;
మరణ = death;
దుఃఖః = suffering;
చేద = cutting;
దక్షం = capable person, expert;
నమాం = (Verb Pr. I Per.sing.PP) I salute, bow.

Encoded, proofread, and Translated by
Madras Giridhar giridharmadras at gmail.com
Proofread by Shankara

Dakshinamurti Stotra

pdf was typeset on March 24, 2024

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

